

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Пояснювальна записка

до дипломного проекту

бакалавра

на тему

**ПЕЙЗАЖ «ПЕРЕДЧУТТЯ ОСЕНІ» ТА НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СТИЛІЗАЦІЇ ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ**

Текст містить результати власних досліджень.

*Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело*

Виконала: студентка 2 курсу, групи 20 мсом
напряму підготовки (спеціальності)
023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Берьозкіна Анастасія Альбертівна

Керівник: Цебенко Л.І. ., ст. викладач кафедри
образотворчого мистецтва
Національного педагогічного
університету імені М.П.Драгоманова

Рецензент: Карпенко В. А., ст. викладач кафедри
образотворчого мистецтва
Національного педагогічного
університету імені М.П.Драгоманова

КИЇВ 2020

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет педагогіки і психології

Кафедра образотворчого мистецтва

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Напрямок підготовки 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
професор Шевнюк О.Л.
“ ” **29 жовтня** 2020 року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ СТУДЕНТУ**

Берьозкіна Анастасія Альбертівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) ПЕЙЗАЖ «ПЕРЕДЧУТТЯ ОСЕНІ» ТА НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СТИЛІЗАЦІЇ ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ керівник роботи (проекту), Цебенко Любомир Іванович, ст. викладач (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання) затверджені наказом від “ ” **29 жовтня 20 року № 2**
2. Строк подання студентом роботи (проекту) **30 квітня 2020 року**
3. Вихідні дані до роботи (проекту) Створити авторський стилізований пейзаж "Передчуття осені". розробити метод ознайомлення молодших школярів із прийомами стилізації природних форм та пейзажних мотивів на уроці образотворчого мистецтва;
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) - розкрити суть впливу стилізації на сприйняття молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва;
- виявити та обґрунтувати значення декоративного мистецтва для естетичного та культурного розвитку учнів.
- розробити ефективні методи навчання стилізації пейзажних мотивів для учнів закладів загальної середньої освіти.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Ляне полотно 100x70, олійна фарба, акрилова фарба, розчинник.

6. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Цебенко Л. І. ст. викладач	10.2019	10.2019
2	Карпенко В. ст. викладач	04.2020	04.2020

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Затвердження теми дипломного проекту	жовтень	ВИКОН.
2.	Збір теоретичного, практичного та творчого матеріалу до дипломного проекту	жовтень-листопад	ВИКОН.
3.	Затвердження ескізів дипломного проекту	листопад	ВИКОН.
4.	Творча робота над дипломним проектом	листопад-березень	ВИКОН.
5.	Формулювання висновків дипломного проекту	квітень	ВИКОН.
6.	Попередній захист проекту	квітень	ВИКОН.

7. Дата видачі завдання **2 вересня 2019 р.**

Студент

(підпис)

Берьозкіна А. А.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи (проекту)

(підпис)

ст. викладач Цебенко Л. І.
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

Примітки:

- 1.Форму призначено для видачі завдання студенту на виконання дипломної роботи (проекту) і контролю за ходом роботи з боку кафедри і директора інституту (декана факультету).
2. Розробляється керівником дипломної роботи (проекту). Видається кафедрою.
3. Формат бланка А4 (210 и 297 мм), 2 сторінки

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ**

Направляється студент Берьозкіна Анастасія Альбертівна

(прізвище та ініціали)

до захисту дипломної роботи (проекту)

за напрямом підготовки **02 Культура і мистецтво**

спеціальністю **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

на тему: ПЕЙЗАЖ «ПЕРЕДЧУТТЯ ОСЕНІ» ТА НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СТИЛІЗАЦІЇ ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ

(назва теми)

Дипломний проект і рецензія додаються.

Декан Факультету

проф.Олефіренко Т.О.

(підпис)

Довідка про успішність

Берьозкіна А. А.

(прізвище та ініціали студента)

за період навчання на факультеті педагогіки та психології з 2018 року до 2020 року повністю виконала навчальний план за напрямом підготовки, спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно 27,27%, добре 74,73%, задовільно 0%;

шкалою ECTS: A 27,27%; B 45,45%; C 27,28%; D 0%; E 0%.

Секретар факультету

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломної роботи (проекту)

Студентка Берьозкіна Анастасія студентка обрала темою бакалаврської роботи жанр декоративного пейзажу.

Зробивши в пояснювальній записці екскурс в історію становлення декоративного живопису, студентка демонструє непересічні знання в цій царині, переконливо доводить великий образотворчий потенціал вибраної техніки та доцільність її застосування у своїй роботі.

Досвід і знання, набуті в час виконання дипломного проекту, стануть у пригоді в процесі педагогічної діяльності майбутнього викладача.

Кваліфікаційна робота виконана на високому професійному рівні та заслуговує на високу оцінку

Керівник роботи (проекту)

(підпис)

ст. викладач Цебенко Л.І.

13 травня 2020 року

Висновок кафедри про дипломну роботу (проект)

Дипломний проект розглянуто.

Студент Берьозкіна А. А.

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даного проекту в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва

професор О.Л.Шевнюк

Примітки:

1. Зазначаються дані щодо навчальних досягнень студента за період навчання у вищому навчальному закладі, висновок керівника дипломної роботи (проекту) та висновок кафедри про дипломну роботу (проект).

2. Формат бланка А5 (148x 210 мм), 2 сторінки.

ВІДГУК НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Берьозкіної Анастасії Альбертівни

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Зі спеціальності
ОКР

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
бакалавр

Тема дипломної роботи

ПЕЙЗАЖ «ПЕРЕДЧУТТЯ ОСЕНІ» ТА НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗСО СТИЛІЗАЦІЇ ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ

Матеріали *полотно, акрил, олія*

1. Актуальність теми

Ознайомлення учнів із декоративним малюнком у структурі образотворчого мистецтва є важливою проблемою теорії та практики. Враховуючи важливість і актуальність цієї проблеми, було обрано тему роботи, пов'язану з вивченням особливостей декоративного малювання та його місцем у художній освіті та образотворчій діяльності молодших школярів.

2. Позитивні якості роботи

Проаналізувавши в пояснювальній записці історію становлення пейзажного жанру, історико-технологічні основи стилізації пейзажних мотивів, студентка обґрунтовує вибір теми дипломної роботи, переконливо доводить образотворчий потенціал обраної техніки та доцільність її застосування.

Дипломантка розглянула мету та зміст навчання стилізації пейзажних мотивів у закладах загальної середньої освіти, запропонувала свої рекомендації.

У практичній роботі Анастасія побудувала композицію, раціонально використавши простір полотна, обрала доречний образотворчий стиль та манеру виконання. Ненав'язлива пластика ліній, вміле поєднання контрастів з хроматичними акордами фарб надають стилізованому зображенню особливої виразності. Попри свою декоративність і стилізованість, картина сповнена особливим світінням кольору, що свідчить про неабияку майстерність. Оволодіння основами декоративного живопису та створення стилізованого пейзажу безсумнівно збагатили мистецький досвід дипломантки, що допоможе їй в подальшій творчій та педагогічній діяльності.

3. Практична цінність висновків і рекомендацій

Висновки і рекомендації, зроблені в дипломі проєкті, стануть у пригоді в процесі педагогічної діяльності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва.

4. Наявність недоліків

Надто яскраво, як на мене.

4. Загальна оцінка роботи

Робота виконана на високому рівні і заслуговує позитивної оцінки.

Науковий керівник

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Цебенко Л.І.
(прізвище, ініціали)

« 13 » травня 2020 р.

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Берьозкіної Анастасії Альбертівни

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

ОКР бакалавр

Тема дипломної роботи

ПЕЙЗАЖ «ПЕРЕДЧУТТЯ ОСЕНІ» ТА НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗСО СТИЛІЗАЦІЇ ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ

1. Висновок про ступінь відповідності виконаної роботи дипломній кваліфікації і профільуючій спеціальності:

бакалаврська робота відповідає всім вимогам таких наукових робіт. Має понятійний апарат, всі його складові: актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання, які під час наукового дослідження виконані та якісно виконану творчу роботу, що відповідає завданню.

2. Перелік позитивних якостей роботи (з виділенням елементів творчості)

Студентка у даній науково-практичній роботі розробила та обґрунтувала методику навчання стилізації пейзажних мотивів у закладах загальної середньої освіти, де простежила історію та розвиток мистецтва стилізації, проаналізувала сучасні тенденції Самчиківки. Розглянула мету та зміст навчання основам стилізації на заняттях з образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої освіти та розробила систему завдань для практичного ознайомлення учнів зі стилізацією пейзажних мотивів. Дослідила методи стилізації пейзажних мотивів як засіб творчого розвитку учнів на уроках мистецтва.

Творча робота – виконана на високому професійному рівні з урахуванням всіх вимог до такої роботи. Автор з бережністю та великою повагою звертається до мистецтва Самчиківки, продовжуючи дещо призабуті надбання народного мистецтва. Робота вийшла яскрава та життєстверджуюча, композиційно виважена та цікава.

3. Перелік основних недоліків роботи

В теоретичній частині бажано було б доповнити та розширити наповнення уроку, проте рамки дипломного дослідження не дозволяють це зробити. Деяка пістрявість творчої роботи дещо напружує, проте це не дуже позначилося на якості роботи в цілому.

4. Загальна оцінка роботи

Робота виконана на високому рівні і заслуговує високої оцінки.

5. Висновок про можливість присвоєння випускнику кваліфікації

Бакалаврська робота може бути представленою на захист, а студентка заслуговує присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

Рецензент

(підпис)

Карпенко В.А.
(прізвище, ініціали)

Старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Національного Педагогічного Університету імені М. П. Драгоманова

(вказати вчений ступінь, наукове звання, посада та місце роботи)

«24» травня 2020 р.

Довідка
про результати антиплагіатної перевірки бакалаврської роботи

Комісією з академічної етики кафедри образотворчого мистецтва Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова здійснено перевірку бакалаврської роботи на тему:

Пейзаж «Передчуття осені» та навчання учнів ЗЗСО
стилізації пейзажних мотивів

Тема бакалаврської роботи затверджена на засіданні Вченої ради факультету педагогіки і психології, протокол №2 від 29 жовтня 2019р.

студентки (та) 4 курсу спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація щодо дотримання норм академічної етики.

ППП студента Берьозкіна А.

За результатами аналізу роботи та аналізу звіту подібності, який було згенеровано системою виявлення збігів/ідентичності/схожості компанії UNICHECK, комісія дійшла до наступного висновку (*вибрати один з варіантів*):

1) Комісією *не виявлено* академічного плагіату. Дана бакалаврська робота може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

2) Комісією *частково виявлений (4%)* академічний плагіат, а саме порушення процедури цитування наукових джерел. Дана бакалаврська робота може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

3) Комісією виявлено академічний плагіат (обґрунтування факту академічного плагіату додається). Дана бакалаврська робота не може бути допущена до захисту на засіданні Екзаменаційної Комісії.

4) Інше

Голова комісії

Секретар комісії

Шевнюк О.Л.
(прізвище, ініціали)

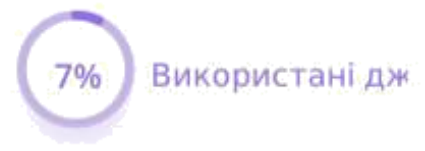
Сова О.С.
(прізвище, ініціали)

Дата 14 травня 2020 р.

Берьозкіна Диплом

Завантажено: 05/11/2020 | Перевірено: 05/11/2020

● Matches
● Цитата
● Використані джерела
● Заміна символів

Matches

Веб джерела

71

1	revolution.allbest.ru https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00908936_0.html	1.51%
2	roni.org https://roni.org/referaty/pedagogika/272714/	0.89%
3	www.webkursovik.ru https://www.webkursovik.ru/kartgotrab.asp?id=-15683	0.89%
4	www.bestreferat.ru https://www.bestreferat.ru/referat-107382.html	0.89%
5	referatwork.ru http://referatwork.ru/refs/source/ref-2624.html	0.89%
6	lanatvorthestvo.jimdofree.com https://lanatvorthestvo.jimdofree.com/%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D1%80...	0.63%
7	www.referatnatemu.com http://www.referatnatemu.com/id=156773_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C=4	0.6%
8	mirznani.com https://mirznani.com/a/173955-7/vikoristannya-elementiv-stilizats-form-roslinnogo-tvarinnogo-svtu-u-rozvitku-navichok-dek...	0.6%
9	www.KazEdu.kz https://www.KazEdu.kz/referat/98397/3	0.6%
10	studopedia.net https://studopedia.net/5_14413_uroki-dekorativno-prikladnogo-mistetstva.html	0.6%

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СТИЛІЗАЦІЯ ПРИРОДНИХ ФОРМ ТА ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ У ПРАКТИЧНІЙ І ТВОРЧІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	8
1.1. Історико- технологічні основи стилізації пейзажних мотивів	8
1.2. Аналіз образотворчих аналогів і джерел	16
1.3.Творча робота над художнім образом, композиційним і колеристичним вирішенням	21
РОЗДІЛ 2. НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СТИЛІЗАЦІЇ ПРИРОДНИХ ФОРМ ТА ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ	24
2.1. Мета і зміст навчання стилізації пейзажних мотивів на заняттях з образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої освіти	24
2.2. Методи стилізації пейзажних мотивів як засіб творчого розвитку учнів на уроках мистецтва	26
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
ДОДАТКИ	34

ВСТУП

Актуальність теми. Проблематичність структури нашого суспільства нерозривно пов'язана з вирішенням завдань формування творчої особистості на уроках образотворчого мистецтва в школі. Мистецька творчість дає людині можливість актуалізувати свої інтереси, потреби, здібності, знаходити форми вираження індивідуальної діяльності.

«Творче вираження сприяє усвідомленню особистої ваги, емоційній емансипації та підвищенню впевненості в собі" як зазначає у своїй статті психолог О. П. Хуткевич. [22,с.52].

На сучасному етапі розвитку освітньої системи нашої країни виникла проблема усунення гострих суперечностей між досягненнями наших предків та їх незадовільним використанням у навчанні та вихованні дітей. Насправді, прогресивні народні мистецькі традиції та національні звичаї духовно-морального, мистецько-народного, економічно-трудоного, дидактичного, культурно-естетичного характеру були приречені на забуття. [3, с.46]

«У зв'язку з цим дедалі важливіше стає залучення учнів до творчої діяльності засобами народної творчості, створюючи необхідні умови для формування творчої активності учнів за допомогою основ стилізації.» стверджено у праці О. Семенова [13,с .22].

Безперечно, національна школа, яку ми відроджуємо в Україні завдяки відновленню повноцінної української державності, зобов'язана мати адекватну систему освіти, засновану на кращих зразках народного мистецького досвіду. «Впевненість у собі є фундаментальною умовою повноцінного оволодіння собою. Вона входить до структури здатності прогнозувати результати своєї життєдіяльності, впливає на вибір стратегій у досягненні цілей відповідно до внутрішніх особистісних змістів.» стверджує психолог . Хуткевич Т.В. [20,с.26]

Декоративне мистецтво є унікальним у вирішенні проблем як художнього, так і особистісного розвитку, соціального та духовного становлення підростаючого покоління. Це пов'язано не тільки з характером сприйняття цього виду образотворчого мистецтва, а й з тим, що в шкільному віці образотворча діяльність стає однією з найбільш доступних та емоційно захоплюючих форм творчості.

Різні наукові дослідження переконливо показали, що дитина повинна перебувати під постійним виховним впливом матеріальної та духовної культури та мистецтва свого народу. Це необхідно, насамперед, для найбільш повного розкриття природних схильностей дитини та розвитку його здібностей. «Мистецтво активізує відчуття й сприймання дитини, її уяву та мислення, впливає на розвиток художньо-творчих здібностей, а також формує естетичний смак та духовно збагачує.» наводить приклад у статті українська діячка І.Е. Новоселецька [10,с.101].

Однак нинішня етнокультурна ситуація в країні така, що діти не з раннього віку залучаються до мистецтва свого народу, оскільки на них безпосередньо не впливає українська культура. «Дорога до мистецтва є в той же час дорогою до людяності» наводить приклад у своїй роботі психолог Е. А. Флерина [20,с.451].

Заклади народної освіти не в повній мірі користуються своїми дидактичними та розвиваючими можливостями, хоча останніми роками спостерігаються значні зрушення в українській школі з точки зору використання кращих моделей народної творчості, в тому числі декоративно-прикладних, у шкільний навчальний процес, сказано в [7,с.19]

До прикладу, можна привести тезу: «Межі людської досконалості немає. До самої смерті необхідно не покладаючи рук перетворювати свої недоліки в достоїнства. Цей процес може бути надзвичайно захоплюючим і цікавим. Уявити собі аналогію з конем, який стартує останній, але до фінішу

обходить всіх. Тут присутній точно такий же азарт» як стверджує С. Судзукі [15,с.19]

Ознайомлення учнів із декоративним малюнком у структурі образотворчого мистецтва є важливою проблемою теорії та практики. Враховуючи важливість теми, її актуальність з точки зору розвитку учнів, було обрано темою роботи, пов'язаної з вивченням особливостей декоративного малювання та його місцем у художній освіті та образотворчій діяльності молодших школярів.

«Проте здатність дітей складати, придумувати, малювати, майструвати вимагає систематичного й цілеспрямованого розвитку під безпосереднім чи опосередкованим впливом дорослого, який сам розуміється на мистецтві та усвідомлює його вплив на дитину. Інакше може статися так як це описано у творі А. Сент Екзюпері «Маленький принц»: «Дорослі порадили мені не малювати, а більше цікавитись географією, історією, арифметикою. Ось так і сталося, що в шість років я відмовився від геніальної кар'єри художника» зазначає у своїй статті І.Е. Новоселецька [10,с.98]

Мета дослідження - обґрунтувати теоретично та експериментально перевірити метод ознайомлення молодших школярів із прийомами стилізації природних форм та пейзажних мотивів на уроці образотворчого мистецтва; створити авторський стилізований пейзаж "Передчуття осені".

Завдання дослідження:

- розкрити суть впливу стилізації на сприйняття молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва;
- виявити та обґрунтувати значення декоративного мистецтва для естетичного та культурного розвитку учнів.
- простежити процес творчого пошуку над художнім образом авторського стилізованого пейзажу;
- розробити ефективні методи навчання стилізації пейзажних мотивів для учнів закладів загальної середньої освіти.

Об'єкт дослідження – процес навчання образотворчого мистецтва учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Предмет дослідження - методика навчання основ стилізації природних форм на заняттях з образотворчого мистецтва в закладів загальної середньої освіти.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань дослідження були використані такі теоретичні та емпіричні методи: аналітичний – для вивчення філософської, мистецтвознавчої, психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження; систематизація, класифікація та узагальнення – для визначення сутності та змісту навчання основ стилізації в системі неформальної освіти; системно-структурний – для виявлення структури методів навчання стилізування в загальноосвітніх закладах; моделювання – для проектування оптимальних методів навчання основ стилізації на заняттях з образотворчого мистецтва на розвиток творчого потенціалу учнів; спостереження – для виявлення ефективності пропонованої методики та запропонованих практичних завдань.

Наукова новизна дослідження:

- вперше запропоновані ефективні методи ознайомлення учнів загальноосвітніх закладів з основами стилізації природних форм, на основі впровадження в навчальний процес практичних завдань з образотворчого мистецтва;
- конкретизовано особливості творчого колористичного і композиційного пошуку в процесі роботи над авторським пейзажем "Передчуття осені" ;
- уточнено мету і зміст навчання основам стилізації на заняттях з образотворчого мистецтва;
- подальшого розвитку набули уявлення про вплив образотворчого мистецтва на формування розвитку і особистості учнів.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення дослідження полягає в розробці рекомендацій щодо впровадження в

практику загальноосвітніх навчальних закладів методики навчання основ стилізації, яка може бути продуктивно використана з метою вдосконалення кваліфікації вчителів мистецьких дисциплін, що сприяє розвитку пізнання дитиною навколишнього світу та його здобутків, на основі впровадження в навчальний процес з образотворчого мистецтва, практичних завдань процесу образотворчого навчання дітей в загальноосвітніх навчальних закладах та позашкільних установах, збагачення методичної складової художньо-педагогічної практики та художньо-естетичного виховання молоді, професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

РОЗДІЛ 1. СТИЛІЗАЦІЯ ПРИРОДНИХ ФОРМ ТА ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ У ПРАКТИЧНІЙ І ТВОРЧІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1.1. Історико- технологічні основи стилізації пейзажних мотивів

«Науку може всякий вивчити - один з великою,
інший з меншою працею.

Але від мистецтва отримує кожен стільки,
скільки він сам в змозі дати.» А.

Шопенгауер

Ми всі, так чи інакше, живемо у віртуальному світі, переглядаємо безліч інтернет- сайтів і дуже часто зустрічаємося з тим, що бачимо стилізовані образи у вигляді іконок або ж ілюстрації. Звичайно ж, основою для цих ілюстрацій послужили якісь реальні об'єкти природи. Частіше всього ними виступають пейзажні або природні форми, в цілому.

«Стилізацію варто охарактеризувати, як декоративне мистецтво для особливого підкреслення силуету того чи іншого предметів за рахунок умовного ряду принципів і прийомів. Можна спростити або ускладнити силует і форму, деталі об'єкта, колір, а також повністю відмовитися від передачі характеру та згодом взагалі перевести в форму знака» посилаючись на визначення у статті Михайленка В. Є[9, с.121]

Спираючись на дослідження, можна звернути увагу, що також було обґрунтовано основні принципи стилізації форми. До таких відноситься:

- узагальнення та синтезування форми зі зміною її обрису;
- перетворення об'ємної форми в плоску і спрощення конструкції;
- узагальнення форми в її межах не змінюючи силует

- ускладнення форм і додавання деталей відсутніх в натурі.

Варто зазначити, щоб стилізувати об'єкт, зазвичай, вибирають прості, але в той час, виразні форми. Початковим етапом є ретельне вивчення конструкції природної форми об'єкту. Переглядаючи деталізацію фігури, на перший погляд прості її елементи, одразу ж підказують варіанти можливої стилізації.

Можна ускладнити або ж спростити форму кольором деталей об'єкта, а також відмовитись від передачі. Друга важливість декорування предмету - спеціальне наслідування художньої стилістики, характерної для будь-якої роботи, або ж жанру автора, течії, або для позначення конкретних зображень, до прикладу, силуетної форми на іконах. «Основна операція стилізації – це формалізація об'ємно-пластичних, колористичних, графічних мотивів, їх спрощення, узагальнення, організація з метою досягнення бажаного смислового і декоративного враження, стильової виразності» стверджував у своїй праці Азрикан Д.А. [1,с.15]

Стилізовану природну форму можна перетворити в орнамент, який в свою чергу є однією з важливих частиною декоративного народного мистецтва, в цілому. Він виступає для прикрашання одягу, предметів побуту, будівель, зброї, доволі часто використовується в прикладній та книжковій графіці, створення плакатів, тощо. Народні орнаменти створюються, як правило, на основі стилізації природних мотивів. На прикладі орнаменту добре видно, як форми рослин, тварин і навіть фігуру людини можна перетворити в геометричні елементи. Як це добре проілюстровано та описано на Рис.А.1.1- 1.3.

Знаменита українська земля багата не тільки прекрасними мальовничими пейзажами, а й талановитими творцями, які захоплено створюють нову історію. Весь час її барви спонукають на створення нових живописних та поетичних шедеврів. Власне, фольклор творців мистецтва творить нашу землю неповторну та оригінальну у її проявах, адже їх

художньо - мистецькі витвори - це цінність та найбільше надбання нашого народу, яке закріплює його чистий світогляд . Здавна твори майстрів декоративного живопису були свідомими посланцями та носіями оберегів історичної пам'яті та національної спадщини і залишаються такими в нашому сьогоденні.

Народний стилізований орнамент здавна славиться оригінальністю та різноманітністю візерунків, їх витонченістю кольорової гами, які творилися протягом століть в залежності від різних культурних, географічних та історичних і умовних ситуацій.

Люди, що постійно живуть в природному оточенні ще в далекій давнині навчилися творити просту орнаментальну символіку, яка слугувала за умовні позначки, ними вони висловлювали своє відношення до світу, який їх оточує і відношення до явлень природи, які не могли самі зрозуміти. Такий кожен знак, така лінія на ньому, була сповнена зрозумілого їм сенсу, вони були головним із методів тодішнього спілкування.

«Потреба в таких зразках, чисто народних, українських – велика, бо й зразки вишиванок, так само як твори народного слова, або пісні, можуть псуватися, калічитись» , зазначила з цього приводу Олена Пчілка [17,с.9]

Мова кожного орнаменту тісно пов'язана з історією і культурою українського народу, його сприйняттям навколишнього середовища. Митці, що творять орнаменти завжди надихаються природними мотивами, побачене не копіюють, а перероблюють, спрощуючи, тобто стилізуючи і зберігаючи найбільш характерне та споріднене з національним характером місцевих особливостей, поняттям про красу та естетичним смакам, як стверджують та відповідно, доводять в [18, с. 235]

Також, спираючись на дослідження про стилізацію природних мотивів, варто взяти цитату: «При стилізації не передається об'ємно просторова побудова, звичайно, художник повинен майстерно володіти малюнком, щоб

ілюзорно передавати його, але тут діє фантазія глядача, яка сама "домальовує" його в уяві.» , як зазначає Михайленко В. Є. в [9,с.122]

Для митця простором є папір. Відбираючи головне, майстер перетворює об'єкт , підпорядковує колір і форму ритмічному строю орнаменту. В основі творчості народного майстра емоційно асоціативне сприйняття, його образне рішення може значно відрізнятися від натури, як зазначено у дослідженні Семенова О.С. [13,с.56]

Сучасна система законів стилізації має чітко сформовану інструкцію: загальні композиційні художні закони, які відображають об'єктивні закони нової реальності, закони композиції, що діють повністю в певних видах та жанрах мистецтва; прийоми композиції факультативного характеру. Спосіб організації лежить в неупередженості законів, в формі, узгоджуються з відповідними законами натури і суспільства. Діють вони майже у всіх варіантах мистецтва, з цієї причини і зветься основними, як-то: законами, до прикладу, цілісності, традиції і технології, доводять в [6,с.48].

Для досягання декоративної цілісності орнамент вдається до спрощення деталей, іншими словами згуртовують роздільні елементи форми, візерунки більшою часткою, статі або повідомляють про одиниці візерунка. Не дотримуючись головних законів в стилізації робіт декоративного мистецтва на них впливають закони пропорційності, масштабу та контрасту.

В порівнянні з основними вони мають більш не надто широке використання в способі організації мистецтв, але обійтися без них вони не можуть в декоративній композиції. «Орнаментальне мистецтво можна звести до таких видів: рослинний орнамент, що складається з елементів рослинного світу; геометричний орнамент, елементами якого є рисочки, кружечки, квадратики, трикутники; фігурні орнаменти, в основу яких покладено ритмічне чергування постатей людей, фігур птахів, тварин або комах; мішані орнаменти.» зазначено в праці Гурської А. [5, с.45].

Коли мова йде про уявлення чи його відсутність, йдеться про видимий зміст декоративного твору. Можемо говорити про значення твору, але вдивляючись на картину, не завжди тотожне значення, оскільки об'єкти, які ми бачимо, можуть бути символами чогось іншого.

«Описати щось як уявне, абстрактне чи стилізоване - це формальний опис, а не інтерпретаційний. Вищенаведене можна сформулювати в такі тези:

- образний: образний стосується конкретного включення людських фігур, але багато письменників використовують це слово взаємозамінно із репрезентативним, тобто здатність вибіркової сукупності відтворювати основні характеристики генеральної сукупності.

- натуралістичний: один із найбільш репрезентативних видів мистецтва (він виглядає "натурально" або як природа)

- реалізм: часто плутають з натуралістичним, але цей термін більше стосується конкретного змісту картини, ніж до того, що виглядає природно

- справжнє: деяке мистецтво використовує реальний зміст та переживання; художня робота, також реальна, навіть якщо зображення в картині немає непередставницький, ідеалізований, стилізований.», як описано в [7,с.23]

Абстрактні, ідеалізовані та стилізовані об'єкти використовуються для того, щоб означати одне і те ж: процес спрощення чи стандартизації реального об'єкта певним чином, що представлення вже не виглядає натуралістичним. Усі три слова означають, що стилізація починалася з зображення. Художники, які стилізували чи ідеалізували своє мистецтво, часто намагалися захопити духовну, релігійну чи знакову сутність свого предмета. «Як результат, більшість творців можуть однаково стилізувати чи ідеалізувати тему, і не завжди можливо диференціювати окремі художні стилі, коли твір сильно стилізований з релігійних чи інших культурних причин.» як зазначено в роботі [12,с.28].

Іноді стилізація є результатом матеріалів, використаних у художньому творі, оскільки деякі текстури або якості матеріалів надають певні форми легше, ніж інші. Іноді це є наслідком свідомого рішення підкреслити одну особливість предмета більше, ніж іншу, часто з символічних причин. Це прекрасно проілюстровано на Рис.Б.1.1.

В чотири етапи послідовності стилізування зображення носорога художником Тео ван Дусбургом. Це повинно підказати, що майже в кожному випадку (ідеалізація, стилізація, абстракція) є щось пізнаване чи природне. Це означає, що натуралізм є, мабуть, найменш корисним з усіх цих термінів, оскільки він недостатньо нам показує це.

У деяких випадках це може допомогти розрізнити натуралістичну форму і неприродний колір, кажучи нам, що кольори були обрані з іншої причини, ніж скопійовані у природи. Але майже у всіх випадках натуралізм у мистецтві відповідає певним уявленням про те, як повинні виглядати речі та як їх представляти. «Іншими словами, майже все мистецтво стилізовано певним чином, певною мірою. Знання, чому це було стилізовано, може бути важливішим, ніж знати як саме.» наведено в дослідженні [7,с.64].

Також ще одним з головних прийомів стилізації є колір: електромагнітна енергія різної довжини хвилі; спектр - це сума всіх цих довжин хвиль. Ілюстровано на Рис.Б.1.2- 1.3. Спираючись на дослідження можна привести приклад кольорового явища з фізичного боку з статті про кольорознавство:

«Потік світла досягнувши поверхні тіла ділиться на три: відбиту, пропущену та поглинуту. Тіла можуть бути прозорими і непрозорими. Тільки прозорі тіла можуть відбивати, поглинати та пропускати через себе світло. Колір предмету ми визначаємо після того, як наше око зафіксує взаємодію світла і предмета, яка залежить від довжини хвилі відбитого світла. Білий листок білий тому, що відбиває усі кольори, зелений буде відбивати переважно зелені кольори, синій – сині і т д..» як зазначено у праці [11,с.131]

Властивості кольору: відтінок, значення та інтенсивність; відтінок: фрагмент спектральної смуги. Кольори можуть бути первинними, вторинними та третинними. Доповняльні кольори «доповнюють» один одного; один колір в парі поглинає кольори, які відображає інший колір; результат? сірий або його відтінки, також мають назву ахроматичні кольори. Значення відноситься до градацій темряви і світла, в праці [14,с.15]

Можна привести до прикладу інше дослідження про колір: «Під значенням хвилі трактують як момент коливаю чого руху, що має вигляд поступового руху. Саме вони можуть викликати розбіжні відчуття кольору, через своє переломлення. Це безпосередньо, залежить від довжин. Якщо даний предмет поглинає весь колір, то нашим оком буде сприйматися він як чорний. Значна частина синіх, фіолетових та блакитних, променів затримується і розсіюється завдяки повітряному середовищу. В результаті якого ми спостерігаємо синє небо та сніг біло-рожевого кольору на гірських вершинах.» зазначено в роботі [16, с.98]

Для підтвердження вище написаного можна привести до прикладу ще одне дослідження про колір з психофізичного боку: « В основі формування явища як колір, психікою людини лежить фізіологія його сприйняття за допомогою відомих кольорових співвідношень, а саме: різнокольорових клітин сітківки ока. Сьогодні науці достеменно відомо, що сітківка ока є частиною нервової системи і частиною мозку, складається вона з п'яти типів різнокольорових клітин, розміщених декількома шарами.» Так описує свої спостереження Романенко Н. Г в статті [12,с.8] Тому, колір і наше бачення його як структурної одиниці є нерозривними елементами у сприйнятті стилізованих об'єктів.

Підводячи підсумок, можна скористатися цитатою з дослідження: «Стилізація принципово відрізняється від реального зображення, але необхідно врахувати вплив академічного мистецтва - це історично підтверджується фактом зародження стилізації. Зачатки даного прийому ми

можемо зустріти в епоху Відродження і навіть в середньовіччі. Завдяки її великим можливостям стилізація дуже часто застосовується і у наші дні. Вона з кожним днем збагачує діапазон прийомів, міцно увійшовши своїм корінням в сучасне суспільство» зазначає та доводить у своїй праці професор Горбенко А.О. [19, с.29]

1.2. Аналіз образотворчих аналогів і джерел

«Існує тільки одна цінна річ в мистецтві:
ви не можете його пояснити.» Жорж
Брак

Ще з дитячого віку нас оточують стилізовані природні елементи: ілюстрації дитячої літератури, найрізноманітніші елементи друкованої продукції, дитячі іграшки з мультиплікованими персонажами. Все це дуже вабить дитину, адже стилізовані елементи, особливо для дитячого віку, завжди цікавої незвичайної форми, яскравих кольорів. Їх хочеться розглядати знову і знову. Найчастіше використовують природні форми та пейзажні мотиви для створення дитячої продукції. На прикладі роботи відомої української художниці Анни Савріни, яка демонстрована на Рис.В.1.1. можна прекрасно побачити приклад стилізації пейзажних елементів. Вона використовує і незвичайний колір елементів і дещо дивакувату форму, що безспірно привертає увагу глядача.

Однією з майстринею стилізованих пейзажів є українська художниця - ілюстратор П. Дорошенко. Її стилізації цікаві як дітям так і дорослим, адже малечу у її творах буде бавити чудернацька форма та колірне вирішення, а дорослих зміст та нестандартний посыл ілюстрацій. Прикладом таких є проілюстрований відомий міфічний твір видатної Лесі Українки «Лісова пісня». Художниця вдало передала мотив та зміст даної п'єси. Митець у своїй стилізації вирашно використовує контрастні дрібні елементи, які хочеться розглядати та аналізувати .

Безперечно, в жанрі ілюстрації стилізація природних мотивів є одним з головних чинників, адже простота та узагальнення вабить як і читачів так і поціновувачів ілюстрованих творів. Стиллізація це цікавий та, безпосередньо, витончений елемент декоративного живопису. Поціновувачів цього

мистецтва ваблять різні моменти в аналізуванні стилізації, це і спрощення елементів і колірне рішення, контраст в передачі, яскраві акценти. Все це є світом декоративного мистецтва, яке завжди привертає до себе увагу.

Стилізація форм це не тільки дитячі ілюстрації. До прикладу «дорослої» стилізації можна привести роботу українського художника Бердара В. Д. На полотні «Весняний день» Рис.В.1.2. митець зображує стилізований пейзаж у всій красі. Аналізуючи колір роботи, одразу привертає до себе увагу контраст, який вибраний для передачі перспективи пейзажного краю. Так художник не використовує «звичайну» стилізацію у своєму розумінні, а просто дещо спрощує елементи, для підсилення композиції.

Американська художниця Трейсі Тернен та її робота, що зображена на Рис.В.1.3, ще один прекрасний приклад стилізованого пейзажу. Майстриня працює у цікавій авторській техніці, яка добре передає красу декоративного пейзажу. На даній роботі найбільше мені подобається колірне вирішення, адже підібрані такі контрастні кольори, які не ріжучи око передають всю красу заходу на каньйоні. У своїй автобіографії художниця зазначає, що більш притаманна до малювання на природі, безпосередньо з натури.

«Для мене живопис-це відданість. Це проста, безперервна молитва до природного світ, візуальне розповідь про красу, яку я бачу всюди.», зазначає сама художниця на своєму веб-сайті.

Ще одним прекрасним прикладом стилізації пейзажних мотивів є робота “Барви духу” художника І. Гавришкевича, що зображено на Рис.В.1.4. Ігор Степанович Гавришкевич родом з львівської області - український художник, заслужений діяч мистецтв України. На його полотні зображено стилізацію, яка демонструє архітектурний пейзаж в момент заходу сонця. Митець підкреслив цей природній красивий процес яскравим світінням елементів. Стилізація цього твору підібрана для підкреслення сонячного проміння. Аналізуючи роботу, одразу виникає приємне враження, адже не дивлячись на переважання темних кольорів на картині, сонячне

світло передбачає хороше завершення. Контраст в роботі ще більше вабить глядача, адже під цим на підсвідомому рівні ми вбачаємо протистояння «Добро та Зло», «День та Ніч», «Любов та Ненависть»...

Аналізуючи декоративні твори мистецтва познайомилась із дивовижними полотнами художниці М. Тимченко, яка захопила різноплановістю робіт та яскравими стилізованими пейзажними мотивами. Цікавим та «живим» прикладом такого є її робота, зображена на Рис.В.1.5. Дрібні деталі приковують погляд глядача, він немов «пливе» по картині так легко та невимушено, хоча важко назвати даний твір простою стилізацією. Багатоплановість картини дає ще більше для польоту думок та аналізу. Невимушена кольорова палітра не розбещує, а навпаки, стримує все в цілісній гамі, допускаючи ненапружені контрасти.

Знайомлячись з майстрами декоративного живопису не можу не зазначити художника з Каліфорнії Ф. Шейфер-Бенета, який майстерно демонструє свої вміння передавати пейзажі в декоративній стилізованій манері. Митець також воліє виконувати свої роботи, безпосередньо, з натури. Складність вибраної ним техніки, на мою думку, полягає в кропіткій деталізації кожного елемента, чи то небо, чи то невеликий камінчик біля дерева. Художнику притаманні саме пейзажні мотиви, адже він бачить в них «живий момент». «Мій метод полягає в тому, щоб малювати безпосередньо з навколишнього природного середовища. Це дозволяє мені вивчати мій предмет в його самому ранньому втіленні і краще сприймати і записувати конкретні особливості і красу природної форми», пише на своєму веб-сайті.

Варто згадати ще одного з цікавого митця в цій течії М. Будана, роботи якого захопили мене дуже давно. Захоплююсь його роботою, ілюстрована на Рис.В.1.6. Переглядаючи вперше його твори на думці одразу, що це яскравий приклад стилізованого пейзажу. Здавалось, прості елементи, але як вдало митець закомпонував їх. Аналізуючи його твори розширила кругозір та сприйняття до простих елементів на його полотнах. Здавалось,

як легко можна із «простого» створити шедевр, на мою думку. Автору у своїх, на диво, захоплюючих картинах вдається створити складну стилізацію, яка в той же час може так легко читатися. Все за допомогою колірної гами, яка створює феєрію своєю простотою і чіткістю.

Один з прекрасних представників даної течії є художник Г. Келлетт, який працює в графічній техніці, але не дивлячись на це, створює неймовірно цікаві твори, один з них проілюстровано на Рис.В.1.7.

Гейл Келлетт- австралійська післявоєнна і сучасна художниця, яка створює роботи у своїй дивуючій та незвичайній техніці. Дана робота - графічне полотно, яке вабить до себе яскравими та контрастними елементами. Митець у своїй творчості робить акцент на лінії контуру, що не може не захопити глядача. Можна зробити висновок, що художник спирається на графічні роботи японських майстрів, яким притаманна така декоративність і простота ліній. Безспірно, митець створює новаторські роботи, не схожі ні на яких попередників, адже тут видно авторський підхід.

Тож, підводячи підсумки можна сказати, що на сьогодні відомо багато митців, які створюють дивовижні та в якійсь мірі казкові художні твори. Вони вміло використовують закони стилізації та колірну контрастну гаму, для створення нових надбань світового декоративного живопису.

«Існує порівняно невелика категорія творчих особистостей, у яких настільки розвинена здорова та образна пам'ять, що процес пошуку композиційного вирішення та фіксація оптимальних його варіантів відбувається у них в уяві» стверджував В. Михайліченко [9,с.123]

Спираючись на вище процитоване, можна стверджувати, що художнику, а особливо митцю, який створює стилізовані елементи у своїх творах потрібно пройти через низку складних творчих роздумів, адже стилізувати, це не «писати» з натури, а отже, потрібно розмислювати з самого початку і до завершення кропіткої праці.

Також варто згадати художників, які надихнули найбільше, тому на творчість яких, в подальшому, спиралась при створенні арт-проекту. Це митці декоративного розпису, такі як: О. Пажимський, член спілки художників України, заслужений майстер народної творчості України, який був чи не одним з перших хто збагатив своїми творами декоративний український живопис. На Рис.Г.1.1 зображено самого художника та одну з моїх улюблених робіт у його виконанні. Також не менш талановиті колеги Пажимського – майстри С. Касьянов і М. Юзвук. Разом приклали свої руки до збільшення надбання українського декоративного розпису.

Михайло Юзвук – один із перших учнів О. Пажимського. Його полотна дещо відрізняються від канонічних розписів, адже як зазначає сам автор, у роботах його все гостре, бо по зодіаку скорпіон. Цією відмінністю твори художника М. Юзука не схожі ні на що бачене раніше. Прикладом роботи є Рис.Г.1.2, де сам художник тримає свій неймовірний витвір. Також, можна відмітити проекти художника В. Раковського, який також вміло демонструє художні знання у створенні шедеврів українського декоративного живопису.

1.3. Творча робота над художнім образом, композиційним і колористичним вирішенням

«Мистецтво - це релігія, котра має своїх жерців і повинна мати своїх мучеників.» Оноре де Бальзак

«Декоративний розпис – це символічний та особливий код мистецтва нашої країни, в якому основа лежить на образно-поетичному світосприйнятті автора, любов до людей і рідної землі, а простота в малюнку приховує кропітку та довгу роботу майстра», ділиться про мистецтво художниця народного розпису Людмила Вітковська [19, с.26].

Познайомилась з декоративним живописом ще на заняттях з композиції. Пам'ятаю, як із задоволенням виконувала завдання із стилізації та особливо, якщо мова заходила про декоративні елементи, або ж розпис. На заняттях з декоративно - прикладного мистецтва заглибилась у вивчення декоративного розпису, а найбільше захопив тоді, ще такий новий для мене, самчиківський народний розпис родом із Хмельниччини. Раніше про нього ніколи не чула, ніколи не бачила ці неймовірно прості, як здається на перший погляд, але такі цікаві елементи. Тоді ж захопилась ним і використовувала елементи де тільки можна: завдання з копіювання народного розпису, звісно ж взяла роботу художника самчиківського розпису О. Пажимського.

Пам'ятаю, як детально аналізувала кожен елемент у роботі художника, кожну лінію та крапочку, копію його роботи у моєму виконанні зображено на Рис.Д.1.1. Тоді, на будь-яке завдання де потрібно було продемонструвати розпис, я використовувала саме самчиківський народний розпис. Навіть на творче екзаменаційне завдання з ДПМ взяла декоративний розпис, так він мені припав до душі. Роботу «Вазон» ілюстровано на Рис.Д.1.2.

До вибору теми арт-проекту віднеслась серйозно, було багато різних варіантів: декоративний пейзаж у манері американської художниці Трейсі

Тернена, за прикладом її роботи. Наважилась, навіть, розробити ескіз стилізованого пейзажу рідного міста, але ідея зупинилась на процесі розробки ескізу. Не дивлячись на поразки в розробці ідей, я шукала натхнення далі на розробку «того самого» мого ескізу арт- проекту.

Блукаючи інтернет-мережею, випадково натрапила на статтю про відродження українського самчиківського розпису. Надихнувшись побаченим, зрозуміла, що мій арт- проект має бути у стилістиці саме цього неймовірного народного розпису. Тому одразу приступила до розробки ескізу. Брала за зразки роботи художників, які почали відроджувати український народний розпис , а саме О. Пажимського, та його талановиті колеги : М. Юзвук, С. Касьянов та В. Раковського.

До початку створення ескізу доволі довго аналізувала роботи майстрів, вдивляючись в кожні деталі робіт, адже композиційне вирішення народного розпису головним чином залежить від всіх елементів. При створенні композиції роботи вирішила для себе, що це має бути пейзажний мотив, такий, який ще не повторювався раніше на просторах, адже копіювати чужу роботу зовсім не хотілось. Було накидано декілька розроблених варіантів, з яких було обрано найвдаліший. Розробивши композицію, одразу приступила до колористичного вирішення. В голові вже грали кольори: хотілось, щоб в творі переважали більш теплі відтінки з нотками контрасту. Було вирішено, що тло полотна одразу буде передавати, що перед нами осінь.

Мені завжди подобалась ця чарівна пора, коли природа своєю силою творить нереальну красу, саме осінь завжди надихала на створення нових творів мистецтва , на створення краси. При розробці композиції роботи хотіла, щоб вона була яскравою і в той же час, щоб передавала барвистість цієї прекрасної чарівниці осені, тому було вирішено, назвати роботу «Передчуття осені» Завершивши роботу над ескізом, та попередню підготовку , безпосередньо, почала працювати над виконанням творчої роботи. Для початку було обрано формат, який повною мірою передасть силу

обраної роботи, а саме полотно формату 100 на 70 см. Далі попередньо м'яким олівцем був намічений підмальовок, а далі, безпосередньо, була робота у кольорі олійними і акриловими фарбами у декілька етапів.

Послідовність виконання роботи:

1. Намічений підмальовок м'яким олівцем на полотні;
2. Заливка кольором основних площин, а саме фон та великі деталі твору;
3. Заливка всіх деталей роботи;
4. Детальне оздоблення візерунками квітів;
5. Деталізація малих предметів.

РОЗДІЛ 2. НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ СТИЛІЗАЦІЇ ПРИРОДНИХ ФОРМ ТА ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ

2.1. Мета і зміст навчання стилізації пейзажних мотивів на заняттях з образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої освіти

«Наслідуючи ідеї інших, ми відкриваємо себе.»

Жан Огюст Доменік Енгр

Декоративне малювання, яке повною мірою впливає на естетичний смак передбачає формування умінь, навичок, знань, почуттів, інтересів, які реалізуються в естетичній діяльності молодого шкільного віку на заняттях декоративного мистецтва, що підтверджено у дослідженні[13.с.76].

Вивчення та проведення на уроках мистецтва декоративного малюнку в закладах загальної середньої освіти вимагає кваліфікаційного управління, такого, щоб розвинути у кожної дитини креативні можливості, які закладені оточенням. Викладач зобов'язаний на відповідному рівні сприймати декоративне мистецтво, володіти важливими методами художньої роботи, і особливо мати уявлення про розвиток дитячої творчості. Вивчення саме цього виду мистецтва молодшими школярами потребує від учителя знань та розуміння змісту і способу вчення, що впливає на підготовку у сфері мистецтв.

Особливості проведення та організації занять образотворчого мистецтва, а особливо, декоративного, базуються на психологічних та педагогічних закономірностях у сприйнятті творення учнівського малюнку і становлення здібностей художньої роботи як раз в віці школяра. Саме у цьому віковому періоді дитини науковці відзначили вагому ускладненість

наданої «форми чуттєвого пізнання дійсності». В програванні цілого нового предмета учень відтворює лише тільки свої загальні емоції від цільного, як теоретично зазначають в роботі [19,с.27].

У дослідженні і вивченні декоративної композиції вагому роль відіграє те, як творчо учень має можливість переробити навколишню дійсність і внести в неї власні думи й відчуття, особисті відтінки. Це і називається стилізацією.

Підґрунтям на якому ведеться це вивчення, вважається конкретний ступінь «художньо-естетичної культури особистості», його дієздатність естетично освоювати дійсність. Даний рівень розміщується у «розвитку всіх компонентів естетичної свідомості», як до прикладу: почуття, стосунки, оцінки, емоції, інтереси, потреби та інші. У вихованні та розвитку здібностей і інтенсивних перетворювальних вчинків в декоративному мистецтві, роботі компетентних і гуманних стосунках. Складання у дітей конкретних художніх поглядів, уявлень, які можуть підтримати їх та виробити трудящі аспекти цінностей естетики, їх готовність і спроможність запроваджувати складові художньої краси у власне життя, настає із сприйняття та аналізування докільля, як визначають у праці [6,с.64].

Величезне значення мистецтва стилізації полягає в художньому та естетичному вихованні дітей в прогресивній школі. Багато вихователів, науковців, мистецтвознавців та методистів досліджували і піддавали аналізу етнічний розпис України. Саме ці дослідження витікають, як правило, до таких варіантів як: «Найбільший вплив на естетичне становлення молодших школярів містить вільна імпровізація, виконання розпису одразу ж фарбами, а інший - виконання попереднього малюнка і цілого ряду попередніх вправ, як зазначають в дослідженні [13,с.63].

Завданням методу дослідження стилізації в школі вважається не лише розширення художнього сприйняття, а й організації людських емоцій, духовної особистісної наснаги і коректування вчинків. Саме естетичне

виховання прищеплюється з уроків декоративного малювання, просочується у всі дитячі сфери життя, воно гарантується всіма виховними ланками і користується надбанням і різноманіттям сфер. Все це виділяє право розуміти ключовим принцип вивчення стилізації, а саме всезагальний принцип художньої освіти та естетичного сприйняття, в цілому.

Можна дійти до висновку, що декоративне мистецтво стилізації постановляє належні завдання, а саме: розвивати в учнів відчуття композиції у зв'язку з побудовою узору на всіляких формах; розвивати відчуття кольору, розвивати можливості відрізнити стилі в декоративному мистецтві і застосувати їх окремі складові в своїй творчості; покращувати технічні можливості в малюванні пензлем і олівцем, стверджено у роботі [2, с.135]

Підводячи підсумки, можна зазначити, що визначені стадії дозволили розкрити еволюцію процесу сприйняття дитиною важкого об'єкта праці – малюнка. Це дає побачити, власне, що молодші учні в процесі інтелектуального становлення переходять від фрагментарного сприйняття, тобто впізнавання окремих предметів, між собою не пов'язаних, до виявлення на початку їх активних зв'язків, тобто, що людина робить. Саме цей процес має безпосереднє відношення до вивчення стилізації форм на заняттях образотворчого мистецтва, адже він дає можливість молодшому школяру почати аналізувати мотиви та брати активну участь у створенні нових.

В наслідок цього роботи декоративного мистецтва є найціннішими для становлення і виховання дітей у прогресивній сучасній школі.

2.2. Методи стилізації пейзажних мотивів як засіб творчого розвитку учнів на уроках мистецтва

«Прекрасне в житті, прекрасне в мистецтві допомагає людині жити, допомагає виконувати складну справу життя, бо це прекрасне випрямляє її душу» Й.В. Гете

Проходячи практику в школі на уроках образотворчого мистецтва провела спостереження, на яких було доведено, що саме виконання декоративного малювання на уроці вважається найбільш доступним виглядом декоративної роботи. Воно посягає вагоме місце в їх культурному розвитку та естетичному надбанні, в збагаченні і формуванні здібностей і умінь у образотворчому аспекті. Доведено, що головною мірою, на таких заняттях розвивається та удосконалюється техніка володіння фарбами, яка сприяє виробленню особливих здібностей і естетичної свідомості учня. Техніку роботи з фарбами наставник показує всьому класу, навіть до тих пір, поки вже цілий клас в досконалості оволодіє досвідом вірної праці.

Тріумф занять стилізованого малювання в кольорі лежить на повному роз'ясненні прийомів та способів малювання та розфарбовування, працюючи від зміцнення навичок працювати з фарбами, від умінь вибрати належний колір, до становлення відчуття кольору, а особливо це досягається вірним перебором навчальної наочності, ілюстрацій підручників та таблиць з детальним поясненням, як зазначають в роботі [7, с.30].

Інтерактивні методи вивчення - це своєрідні способи організації пізнавальної роботи, які містять допустиме завдання - зробити комфортні умови вивчення, при яких будь-який адепт відчуває власну успішність, розумову дієздатність, самостійність.

Враховуючи вікові особливості дітей, в застосуванні фарб, наприклад, перевага віддається акварелі та гуаші. За рекомендаціями, графічні матеріали такі як прості та кольорові олівці в початкових класах краще не використовувати, а пропонується скористатися фломастером, як альтернатива, адже це поліпшує творчий потенціал дитини, як зазначено із власних спостережень на уроках мистецтва.

Організація роботи школярів має бути побудована так, аби та проходила на одинарних паперових аркушах, а не, безпосередньо, в альбомах. Це дає змогу дитині не відволікатися на інші малюнки в цьому альбомі та повністю віддатися творчому завданню. Спостереження доводять і іншу теорію, що зважаючи на вікові особливості, молодшим школярам потрібно частіше пропонували завдання з використанням, наприклад, кольорового і тонованого паперу, що зберігає сили дітей у розмальовуванні деталей, «привчає їх до колірної виразності площині», як рекомендують в праці [13.с.30].

У ході образотворчого творіння діти зобов'язані розумітися в основних композиційних правилах, що потрібно повторювати кожного уроку, а саме:

що лист з великим зображенням розміщувати крупним планом із композиційним розташуванням, володіти простим уявленням про узагальнення декору і форми, а ще усвідомлено обирати стан аркуша паперу в залежності від об'єкта зображення. Тобто, розуміти відмінність розміщення горизонтального зображення на аркуші від вертикального.

У декоративному малюванні завжди зображуються перероблені та спрощені природні форми і учні повинні це розуміти. Крім такого, дитині потрібно наголосити, що можна не наслідувати повністю оригінальний розмір зображуваної форми. Навіть забарвлення предметів в візерунку можна не зберігати, адже тут має працювати уява учня.

Оволодівши методикою передачі декоративного орнаменту, учні нерідко використовують його в малюванні узорів при зображенні вже інших

завдань, до прикладу: стрічок, прапорів, в тому числі і квітів. Часом це трактування форми можливо вирішити, хоч воно і не властиво для «орнаментального малювання», як зазначають у праці [7.с. 95].

До прикладу особистих спостережень на уроках, можна зазначити і роботу з гуашевими фарбами, для якої потрібно навчити учня скористатися паличкою для шкрябання подробиць по вологому шару фарби. Цей цікавий метод є з низки нетрадиційних видів малювання, які діти вивчають залюбки, адже використовуються незвичайні предмети для цього, що неодмінно, додає їм мотивації при вивченні.

Варто зазначити, що визначені стадії дозволили розкрити еволюцію процесу сприйняття дитиною важкого об'єкта праці – малюнка. Це дає побачити, власне, що означає впізнавання певних предметів, які з собою зовсім не пов'язані, до визначення на початку їх активних зв'язків, тобто, що саме дитина творить. Саме цей процес має безпосереднє відношення до вивчення стилізації форм на заняттях образотворчого мистецтва, адже він дає можливість молодшому школяру почати аналізувати мотиви та брати активну участь у створенні нових, що підтверджено в роботі [13,с. 49].

Підводячи підсумки, можна зазначити, що проходячи практику на заняттях мистецтва в школі, використовувала різні методи і форми для вивчення стилізації природних форм, що було спрямовано на розвиток художніх здібностей, фантазії та виховання естетики учнів. Частіше всього, для формування цих навичок, застосовуються наочні методи навчально пізнавальної діяльності, а саме: демонстрація, ілюстрація та самостійне спостереження. Застосовується також практичні методи на уроках, такі як: завдання, тренувальні вправи і, безпосередньо, практична робота, яка, безпосередньо, впливає на збільшення знань про стилізацію .

ВИСНОВКИ

Отже, підводячи підсумки, можна ствердити, що українське декоративне мистецтво вважається необхідним моментом для вирішення укладених завдань художньої, естетичної та особистісної будови, а також, духовного і соціального розвитку молодших школярів.

У роботі повністю підтвердила поставлені завдання, а саме обґрунтовано теоретичні та експериментально перевірено метод ознайомлення молодших школярів із прийомами стилізації природних форм та пейзажних мотивів на уроці образотворчого мистецтва, а також створила авторський стилізований пейзаж "Передчуття осені".

- В дослідження розкрито суть впливу стилізації на сприйняття молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва;

- Виявлено та обґрунтовано значення декоративного мистецтва для естетичного та культурного розвитку учнів.

- Простежено процес творчого пошуку над художнім образом авторського стилізованого пейзажу;

- Розроблено ефективні методи навчання стилізації пейзажних мотивів для учнів закладів загальної середньої освіти.

Тож, велике значення декоративного мистецтва лежить на естетично виразному ідеалу взаємовідносин людини і природи, які спостерігаються у ідеалізуванні природи, помагаючи розкривати повніше її досконалі сили. Природа не здатна боронити сама себе від корисливого та варварського, байдужого відношення, від дій людини, яка помалу вбиває її втручаючись в хід процесів природи, що викликають неминучу загибель багатьох етнічних надбань нашої землі.

Якраз перед декоративним мистецтвом стоять актуальні завдання покращення форми навчальної та поза навчальної роботи учнів, націлених на

складання культури відносин до природи відповідно до домаганнями суспільства. Цілий, всебічне становлення особистості підлітка на всіх вікових етапах підключає, зокрема, складання гармонійних відносин з навколишнім середовищем, вірних ціннісних орієнтацій по відношенню до природи, а ще високою енергійності в поведінці, суспільно потрібному праці, творчості. Все це містить вагоме соціальне значення як у майбутній професійній роботі випускників школи, як наведено в праці [15.с.24]

Формування проблематики до естетичного ставлення природи – тільки зі одного боку сторін всеосяжного виховання культури підростаючого покоління. Але в її укладанні стикаються ці важливі спрямованості виховної роботи, як складання науково - матеріалістичного світогляду в навчальному процесі, освоєння скарбів державної та світової культури, осягнення багатств рідної природи, оволодіння методами їх примноження, творче перебудову природного середовища, природних матеріалів, художньо - естетична робота, внесення посильного трудового ролі в заощадження і підтримання природного середовища. Єдність позицій творців монографій ґрунтується на визнанні важливою і актуальною завдання - розвивати як вагоме якість особистості передового підлітка естетичне ставлення до природи у дітей всіх вікових періодів, в різних формах педагогічно доцільними способами, наведено у роботі [15,с.65]

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азрикан Д. А . Основные термины дизайна : краткий справочник-словарь. Москва : ВНИИТЭ, 1998. 88 с.
2. Антонович Є. А., Проців В. І., Сеид С П. Художні техніки в школі : Київ ІЗМН, 1997. 312 с.
3. Біла І. М., Пасічніченко А. В. Психологія дитячої творчості. Київ: Фенікс, 2014. 200 с.
4. Голуб І.Л. Колористика традиційного українського мистецтва. *Вісник Національної академії кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2017. С. 235-243.
5. Гурська А. Мова та граматика українського орнаменту. А. Гурська: навчальний посібник. Київ : Альтернатива, 2003. 144 с.
6. Денисов В.С. Восприятие цвета. Часть 1. Москва: Эксмо, 2008. 175 с.
7. Кумш В.С. Основы обучения изобразительному искусству в школе. Харьков.: Просвещение, 1999. 207 с.
8. Миронова Л.Н. Цвет в изобразительном искусстве: пособие для учителей. 2-е изд. Л.Н.Миронова. Беларусь : МН, 2003. 151 с;
9. Михайленко В. Є. Стилізація природних форм у графічному дизайні та рекламі: формотворчі аспекти. *Технічна естетика і дизайн*. 2012. Вип. 11. Київ. С. 121–129;
10. Новоселецька І.Е. Вплив мистецтва на розвиток художньо-творчих здібностей дітей. *Київський університет імені Бориса Грінченка «Молодий вчений»*. Київ, 2017.№ 3.2. С. 98–101;
11. Романенко Н.Г. Колірне співзвуччя, колірна гармонія. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Збірник наукових праць під ред. Даниленка В.Я.* .Харків, 2007. № 6. С. 131-138;
12. Романенко Н. Г. Колір як природна сутність. *Вісник ХДАДМ Черкаського державного технологічного університету* . Черкаси. 2010. Вип. 10. С. 8-14;

13. Семенов О. С. Формуємо творчо спрямовану особистість: перші кроки: навч. посіб. Луцьк: ПВД «Твердиня». 2016. 156 с.
14. Серов Н.В. Цвет культуры: психология культурология, физиология. – СПб.: Речь, 2004.- С. 672.
- 15.. Взращенные с любовью: Классический подход к воспитанию талантов .пер. с англ. Мн.: «Попурри», 2005.192 с .
16. Суржиков І.В., Борисов Ю.Б., Романенко Д.Є. Теоретичні основи кольору і кольорознавство в дизайн – освіті. *Вісник харківської державної академії дизайну і мистецтв. Збірник наукових праць під ред. Даниленка В.Я.* Харків: ХДАДМ. 2005. № 10. С. 97-102.
17. Українські узорі. Зібрала Олена Пчілка (О.Косач) Українка з Києва. Новоград-Волинський, 2007. Видання сьоме, С. 10.
- 18.Чернышев О. В. Формальная композиция. Творческий практикум Минск : Харвест, 1999. 312 с.
19. Чепульська М.Ю, Горбенко А.О, Стилзація пейзажу в образотворчому мистецтві. *Збірник ПТІАУ №14.* 2014. С. 26 - 29.
20. Флерина Е. А. Основные принципы художественного воспитания детей . Дошкольное воспитание. 2009. № 7. С. 8 - 13.
21. Художественное слово для детей дошкольного возраста. М. М. Алексеева, В. И. Яшина Е. А. Флерина : учеб. Пособие.: Москва. 2000. С. 470-484.
22. Хуткевич Т.В. Дитяча психологія: навчальний посібник . Київ.: *Центр учбової літератури.* 2012. 424 с.
23. Цвет в изобразительном искусстве Миронова Л.Н. МН.: Беларусь, 2003. 2-е изд. 151 с.
- 24.Юрченко.Ю.М.Жінки України/ *Бібліографічний енциклопедичний словник* Укл.: Л. Г. Андрієнко та ін.; ред. .Орлик та ін .Київ: Фенікс, 2001. 599 с.
- 25.Ю.В Калініченко .Образотворче мистецтво: підруч. для 4 класу. Загальноосв. навч. заклад. Харків: Синиця, 2013. . іл. 224 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад створення стилізації природних форм

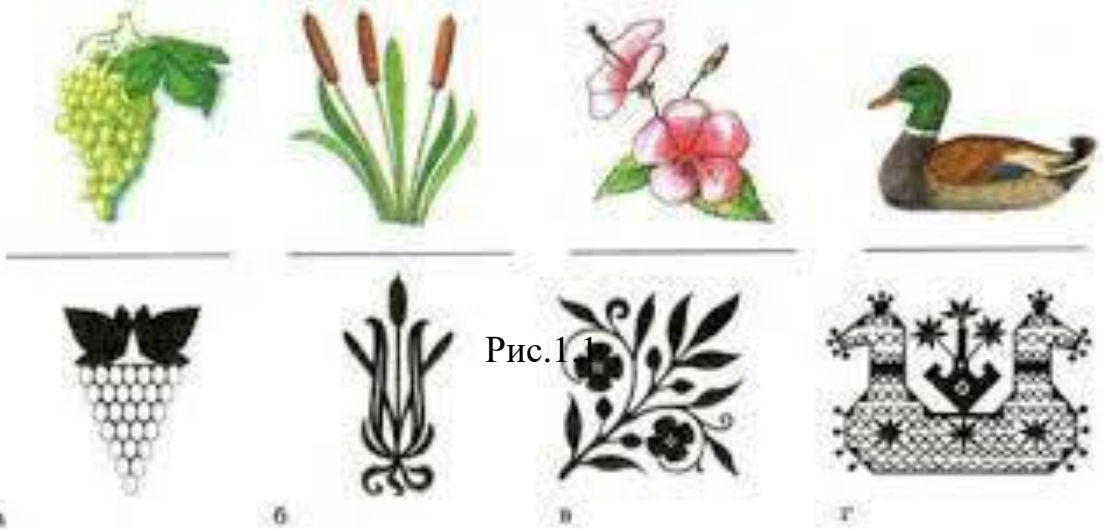

Рис. 1.1

Рис. А. 1.1

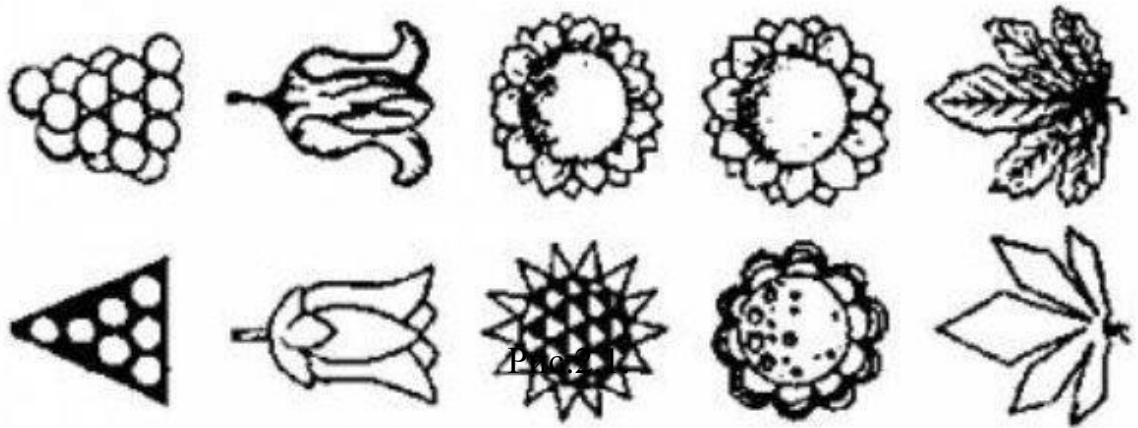

Рис. 2

Рис. А. 1.2

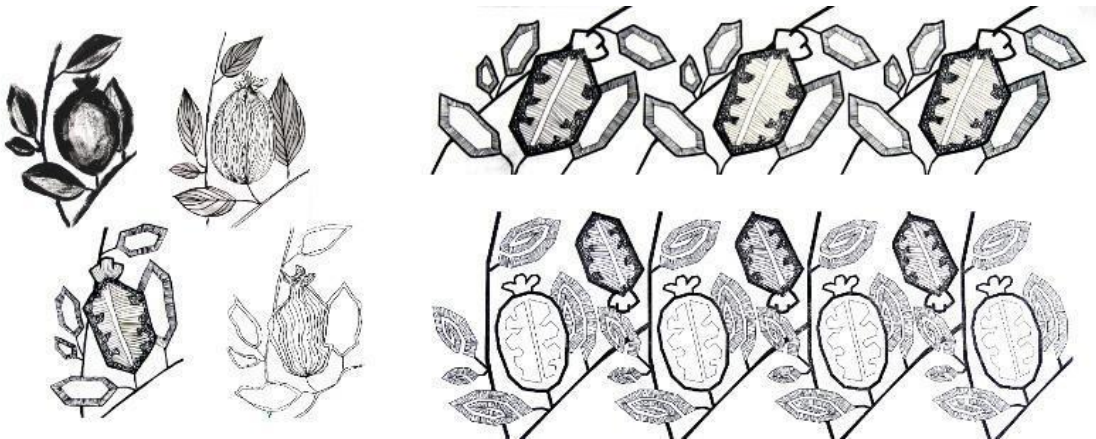

Рис. А. 1.3.

Додаток Б

Колір в стилізації

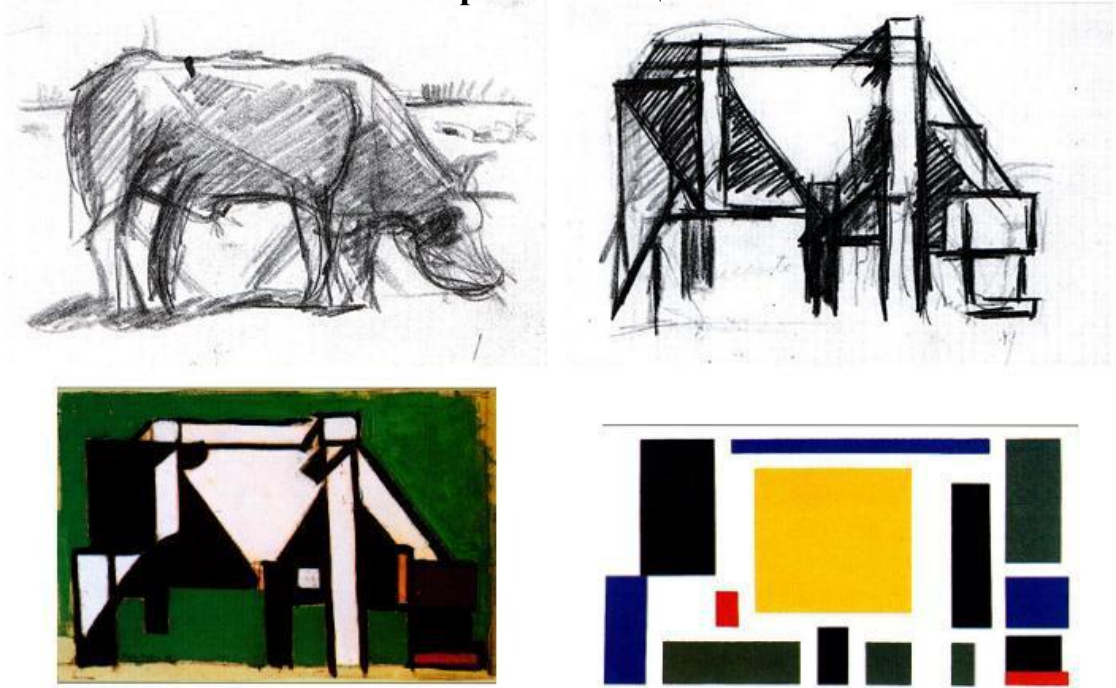

Рис. Б. 1.1.

Рис. Б. 1.2.
Фізичне створення кольорів

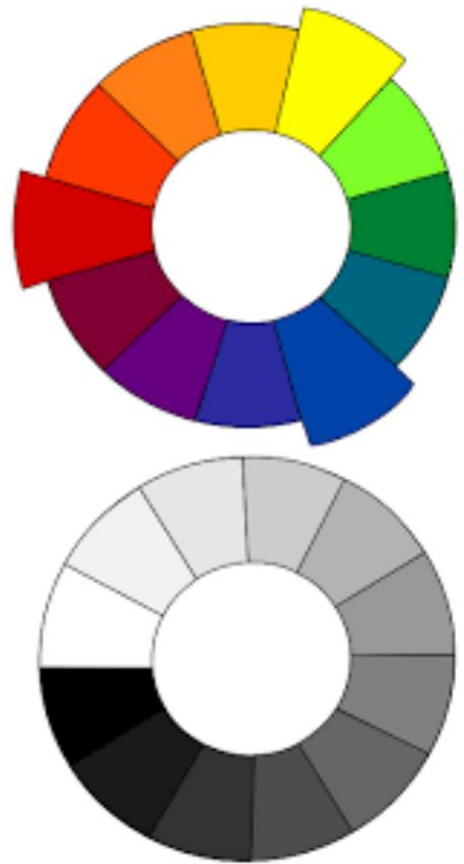

Рис. Б. 1.1
Спектри кольорів

Додаток В

Рис. В.1.1.

Рис. В.1.2.

Рис.1.8

Рис. В.1.3.

Рис. В.1.4.

Рис. В.1.5.

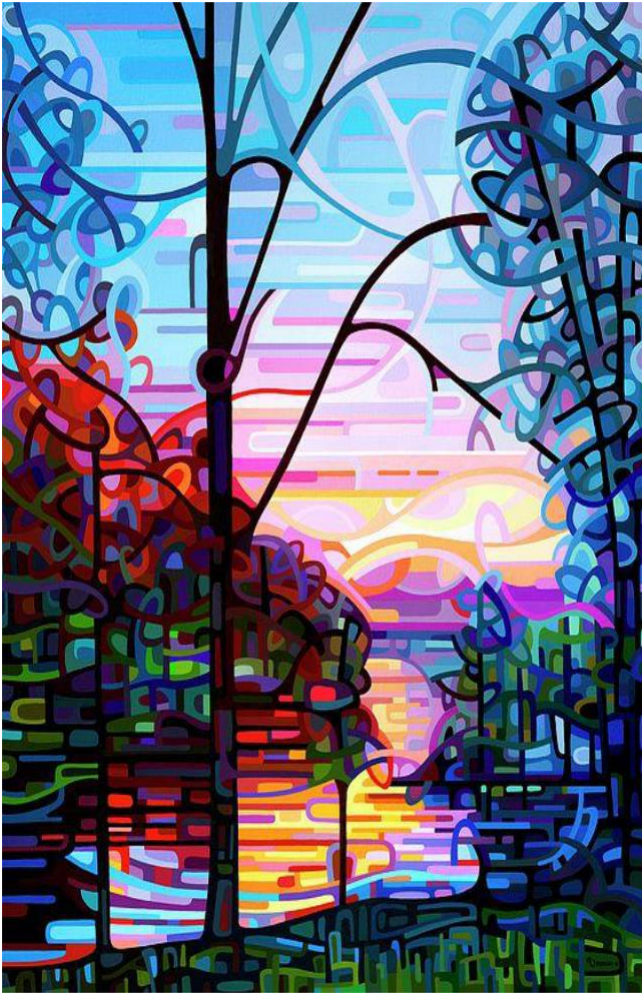

Рис. В.1.6.

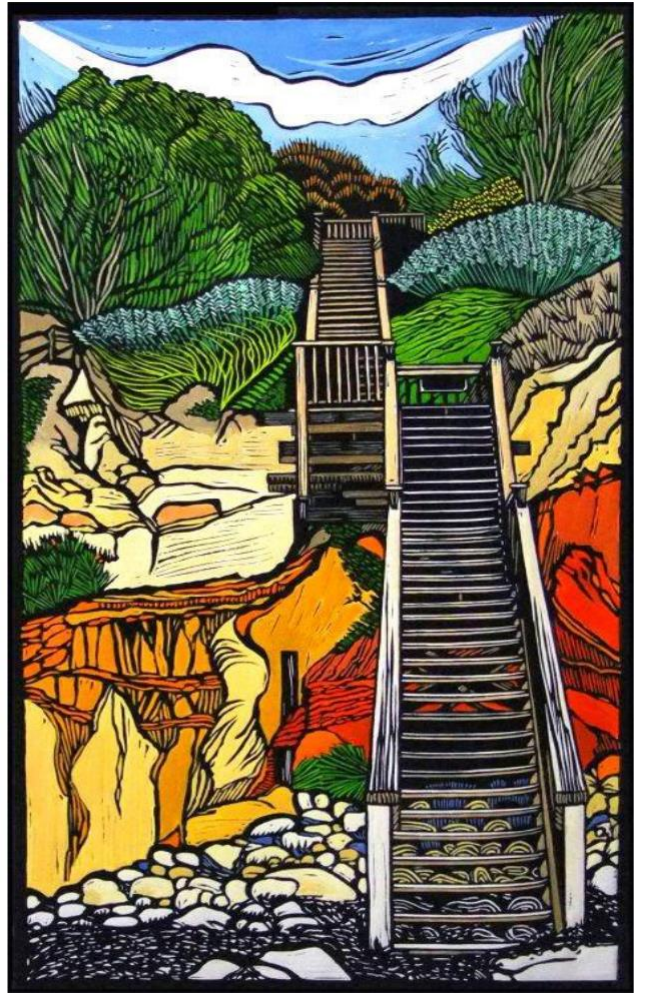

Рис. В.1.7.

Додаток Г
Художники самчиківського розпису

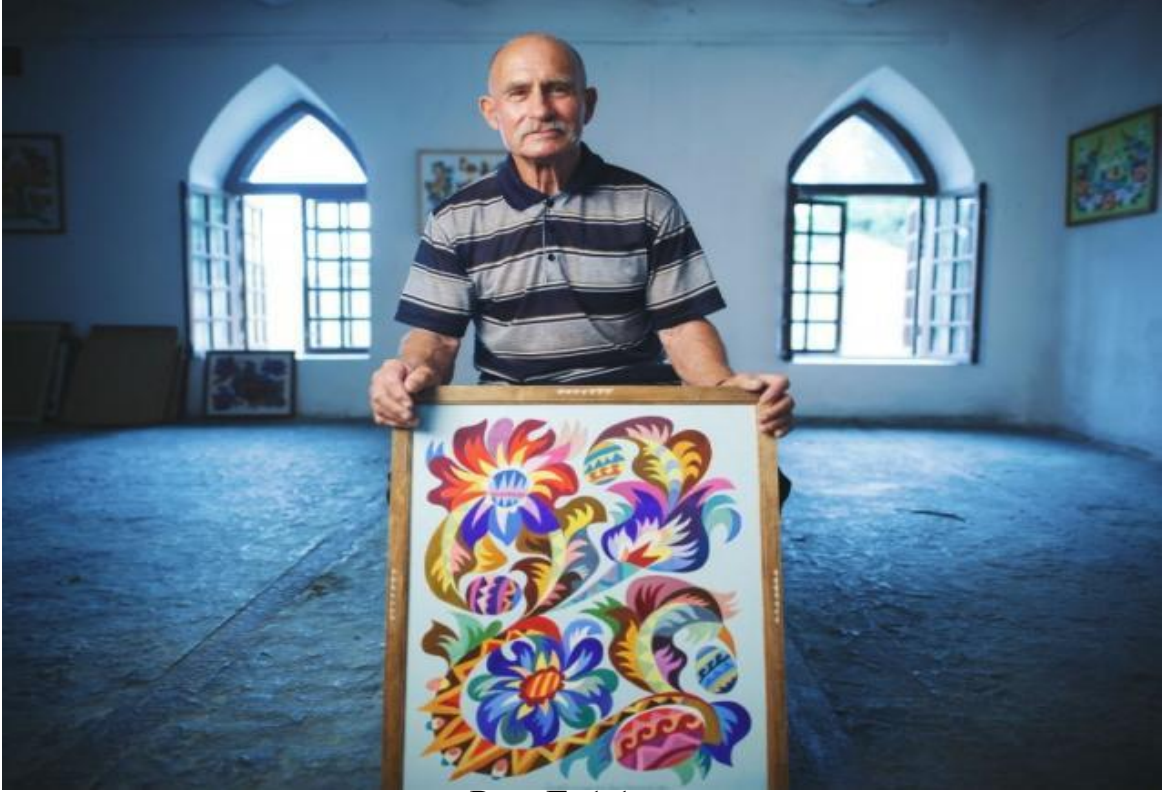

Рис. Г. 1.1.

Рис. Г.1.2.

Додаток Д

Рис. Д.1.1.

Рис.Д.1.2.

Додаток Ж

Урок образотворчого мистецтва у 4 класі загальноосвітньої школи

Тема: Український народний розпис. Самчиківка. Основні елементи

Мета уроку

Розширити поняття про види декоративного мистецтва, ознайомити з традиціями і основними моментами техніки самчиківського розпису, формувати уміння та навички посильного виконання елементів розпису; розвивати комунікативні здібності, естетичний смак, художні здібності, бачення прекрасного у природі та народному мистецтві; виховувати любов до традиційних видів народного мистецтва.

Завдання

- Закріпити знання щодо понять виду і жанру мистецтва;
- поглибити знання з композиції на прикладі народного розпису;
- показати різноманітні способи виконання роботи з використання різних матеріалів;
- підвищення рівня умінь і навичок володіння засобами образотворчого мистецтва;
- розвиток культури зображення, композиції, гармонії та рівноваги, пропорційності та відношення;
- формування естетичного та художнього смаку, розвиток комунікабельності, вміння працювати колективно; виховати стійкий і інтерес до образотворчого мистецтва.

Знати

- поняття «народний розпис», особливості самчиківського розпису;
- основи композиції, її закони та прийоми в створенні народного розпису;
- поняття колорит, колірна гама, колірні гармонії в створенні розпису.

Уміти

- композиційно правильно створювати елементи розпису, уловлюючи характер стилізуючого предмету, аналізувати зразки розписів, влучно підбирати тон і колір основних мас;
- цілісно сприймати народний розпис;
- працювати колективно.

Основні категорії, поняття, терміни, імена

Народний розпис, самчиківка, композиція, стилізація природних форм, взаємодія, співвідношення, колорит, колірна гама.

Місце уроку в змісті навчального предмету

Розвиток мистецького бачення, естетичного виховання, повагу до українського розпису, використання засобу художньої виразності та виявлення форми для створення розпису.

Ресурси

Для учнів – альбомні аркуші, фарби, круглі пензлі, фломастери, кольорові олівці на вибір, гумка, простий олівець, стаканчик для води, серветки.

Для вчителя –вироби самчиківського розпису, фоторепродукції народного розпису , навчальні таблиці, зразки учнівських робіт, аудіозапис української народної музики;

Методи

Комунікативні (розповідь, пояснення, аналіз, бесіда)	Репродуктивно – пошукові (спостереження, самостійна практична робота, вправління, корекція)
Наочні (демонстрація, ілюстрація, таблиці)	Мотиваційні (позитивний приклад, спонукання до творчості, створення ситуацій успіху створення виховних ситуацій, заохочення)
Контролю (фронтальне, усне опитування)	

Прогнозовані результати

I рівень. Учень розуміє частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але лише з опорою на пояснення та зразок вчителя; художньо-образне мислення розвинуте на елементарному рівні (переважає повторення суджень вчителя про мистецтво).

II рівень. Учень повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати його за допомогою вчителя; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас; застосовує за допомогою вчителя опанований матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинуте (судження аргументуються, з'являються окремі аналогії, асоціації).

III рівень. Учень глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, намагається самостійно збагачувати набуті знання; під час інтерпретації художніх творів аргументує висновки, власні оцінки й твердження, ілюструє їх прикладами; широко користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуте, характеризується елементами світоглядних узагальнень, використанням нестандартних асоціативних зв'язків, порівнянь творів різних видів мистецтв (за аналогією, контрастом) та відповідних життєвих явищ.

Самостійна (домашня) робота

Допрацювати самчиківський народний розпис, спостерігати за природними мотивами, зрозуміти як створюється аналогії для народного розпис за допомогою пейзажних мотивів

Додаток 3

ХІД УРОКУ

Час	Діяльність учителя	Діяльність учнів	Методи
3 хв.	Перевірка готовності до уроку (наявність матеріалів) Організація уваги учнів. Привітання. Оголошення теми та мети уроку. Повторення видів та жанрів образотворчого мистецтва.	Вітаються, переключають увагу на завдання.	Комунікативний, розповідь
10 хв.	Актуалізація опорних знань та повідомлення теми на мети : - коротко повторення композиційних прийомів та законів, правила розташування предметів, їх взаємопропорційності; - коротке повідомлення теми та мети, завдання уроку; - аналіз наочності народного розпису з точки зору композиції, колористичного вирішення та власне техніки виконання. Постановка завдання: розробити елементи народного розпису (провести короткий інструктаж з техніки безпеки);	Приймають активну участь у бесіді, відповідають на навідні питання, проявляють творче мислення, аналізуючи живописні засоби, згадують набуті знання на попередніх заняттях з образотворчого мистецтва.	Комунікативні (розповідь, пояснення з порівняннями, аналіз, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація), контролю (фронтальне усне опитування), мотиваційні (позитивний приклад, спонукання до творчості)
27 хв.	Виконання завдання. У кілька етапів, контрольованих вчителем: 1. Композиція розпису; виявлення загальних тонових плям, визначення колориту народного розпису, його характеру, творчо підіти до виконання завдання; 2. Виконання елементів самчиківського розпису у певній техніці; Допомога учням – корекція композиції, допомога у техніці виконання, виявлення колективних помилок та	Самостійно працюють над композицією та виконанням народного розпису. Аналізують таблиці з елементами, уловлюючи її характер	Репродуктивно – пошукові (спостереження, аналіз, самостійна практична робота, вправління, корекція), мотиваційні (створення ситуацій успіху)

	пояснення щодо їх усунення, виявлення позитивних моментів.		
5 хв.	<p>Завершення роботи.</p> <p>Учні презентують виконані роботи перед класом. Діти аналізуючи шукають позитивні моменти роботи.</p> <p>Підведення підсумків – народний розпис як вид декоративного мистецтва, шляхи та техніки його виконання.</p> <p>Оцінювання робіт – дякуємо всім за хорошу та активну роботу, усі заслужують на відмінну оцінку.</p>	<p>Приймають активну участь у обговоренні та аналізі робіт однолітків</p>	<p>Репродуктивно – пошукові (аналіз, корекція), мотиваційні (заохочення, створення ситуацій успіху)</p>

Технологічна карта

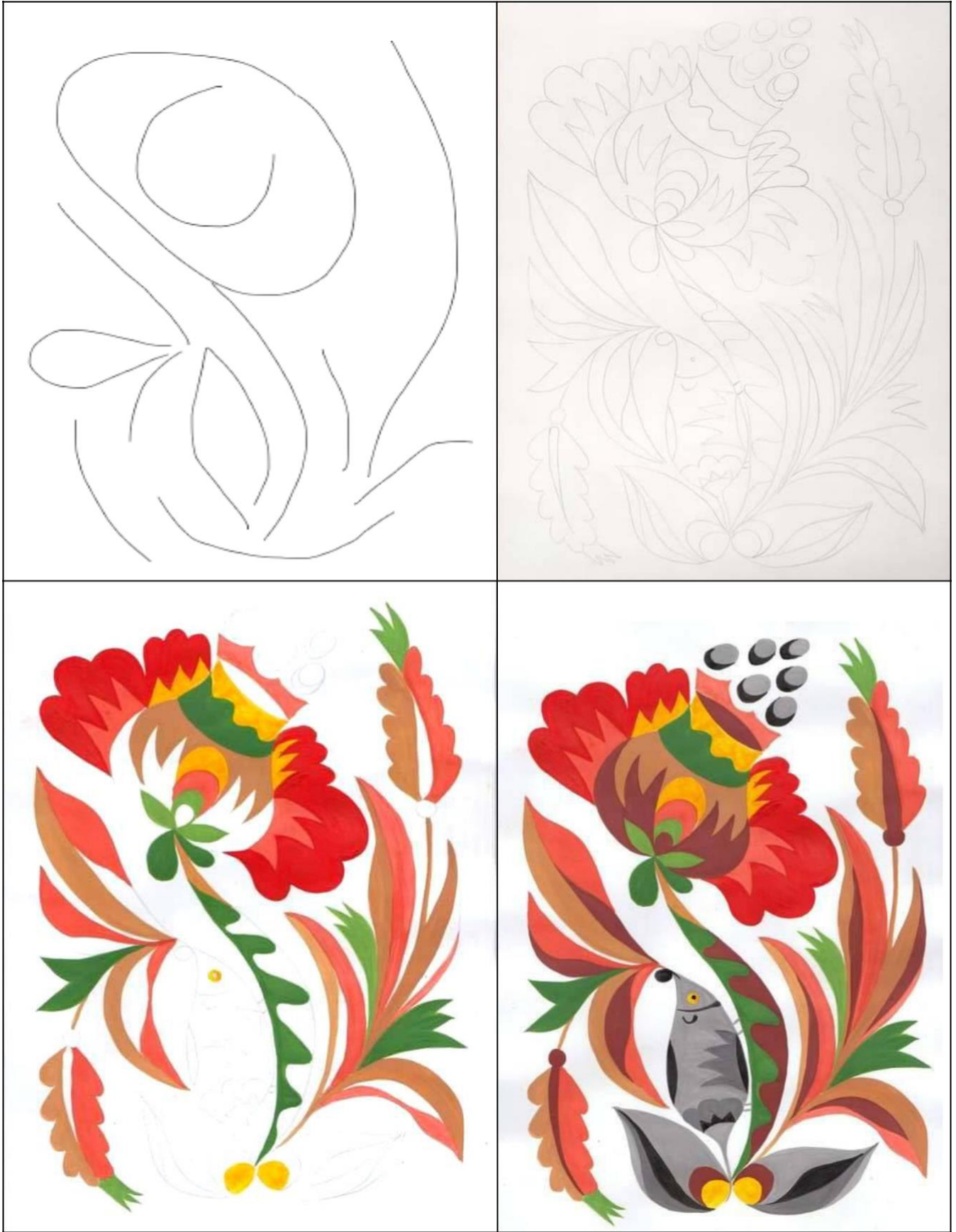

Рис.3.1.

Додаток К

Приклади дитячих робіт

Рис.К. 1.1

Рис.К 1.2.

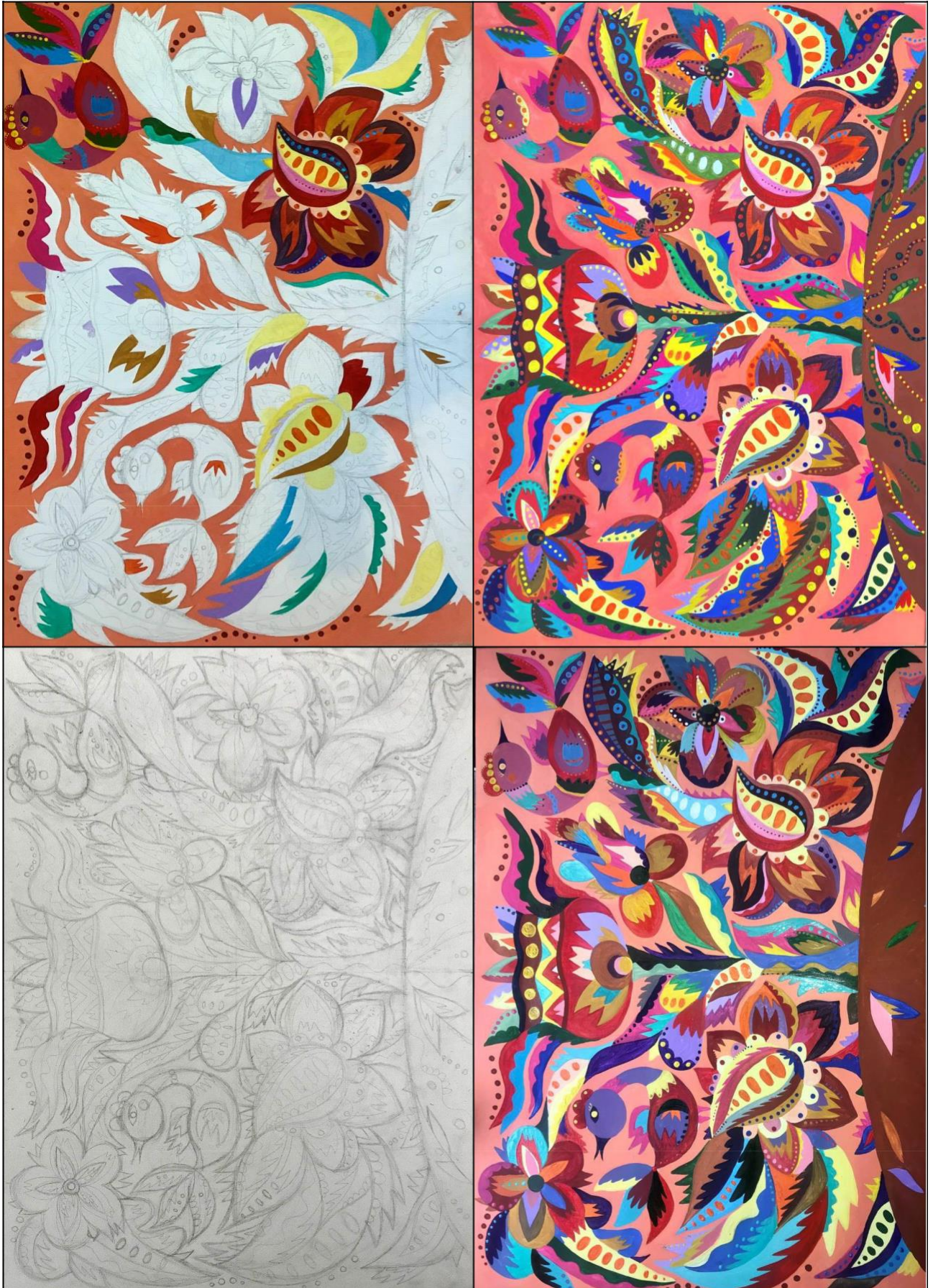
Додаток Л

Ескіз дипломного арт-проекту

Додаток М

Поетапне виконання арт-проекту

Додаток Н

Арт-проект

